

Prof.dr hab. Michał Grabarczyk
Dziedzina: sztuki muzyczne
Dyscyplina artystyczna: instrumentalistyka
Specjalność-skrzypce
Akademia Muzyczna
Im. I.J. Paderewskiego w Poznaniu

Akademia Muzyczna w Krakowie
Dziekan Wydziału Instrumentalnego
wpłynęło dnia 2018-04-19 201
nr zał.
mgr Małgorzata Krowicka

Poznań dnia: 17.04.2018r.

Zleceniodawca opinii

Akademia Muzyczna w Krakowie, Wydział Instrumentalny pismo z dnia 6 lutego 2018 roku, zlecenie podjęte na podstawie ustawy z dnia 14.03.2003 roku tekst jednolity o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach w zakresie sztuki, Dz. U. Nr 65, poz 595 wraz ze zmianami Dz. U. z dnia 27.07.2005 roku Nr 164, poz 1365, art. 14 ust. 2 pkt. 2.

Dotyczy

Uchwały Rady Wydział Instrumentalnego z dnia 27 maja 2015 roku w sprawie:

- wszczęcia, na wniosek Pana mgr. Wei Zhang z dnia 07 kwietnia 2015 roku, przewodu na stopień doktora sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka.

W świetle ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65. poz. 595, ze zmianami Dz. U. nr 164, poz. 1365 z dnia 17.08.2005 r., tekst jednolity art. 6 ust 1-3) Rada Wydziału posiadała uprawnienia do prowadzenia przewodu na stopień doktora sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka. Liczba członków Rady wynosi 29 osób uprawnionych do głosowania. Na posiedzeniu było obecnych 19 członków Rady uprawnionych do głosowania. Oddano 19 głosów ważnych: 18 za wszczęciem przewodu doktorskiego, 0 głosów przeciwnych i 1 wstrzymujący się. Quorum głosujących w chwili podejmowania uchwały o wszczęciu przewodu o nadanie Panu mgr Wei Zhang stopnia doktora sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka zostało zachowane. Do nadesłanego mi przez Dziekana Wydziału Instrumentalnego dr. hab. Mariusza Sielskiego pisma sygnowanego datą 06 lutego 2018 roku, informującego o wyznaczeniu mej osoby przez Radę na recenzenta pracy doktorskiej oraz dorobku artystycznego Pana mgra Wei Zhang została dołączona następująca dokumentacja:

1. Praca doktorska Pana mgra Wei Zhanga,
2. Dokumentacja i wniosek o wszczęcie przewodu,
3. Kopia Uchwały Rady Wydziału Instrumentalnego z dnia 27 maja 2015 roku dotycząca wszczęcia przewodu doktorskiego mgra Wei Zhanga, wraz z:
 - kopiami uchwały w sprawie wyznaczenia promotora,
 - wyciągiem z protokołu z posiedzenia Rady Wydziału Instrumentalnego w dniu 27 maja 2015 roku
 - kopią protokołu Komisji Skrutacyjnej z dnia 27 maja 2015r. – dotycząca uchwał w sprawie wszczęcia postępowania oraz wyznaczenia promotora w przewodzie doktorskim Pana mgra Wei Zhanga,

- listą obecności
- listą minimum kadrowego
- 4. Kopia Uchwały Rady Wydział Instrumentalnego z dnia 27 maja 2015r. dotyczącej wyznaczenia recenzenta wraz z:
 - wyciągiem z protokołu z posiedzenia Rady Wydziału Instrumentalnego w dniu 27 maja 2015 roku
 - kopią protokołu Komisji Skrutacyjnej z dnia 27 maja 2015r. - dotyczącą wyznaczenia recenzentów w przewodzie doktorskim Pana mgra Wei Zhanga,
 - listą obecności
 - listą minimum kadrowego

5. Umowa o dzieło

Złożona przy wniosku przez Kandydata praca doktorska oraz dokumentacja zostały wyczerpująco przygotowane i bez zastrzeżeń odpowiadają wymaganiom ustawy z dnia 14.03.2003 roku art. 16 i 17 ust. 1 i 2 tekst jednolity (Dz. U. nr 65. poz. 595, wraz ze zmianami Dz. U. nr 164, poz. 1365 z dnia 17.08.2005 r.), oraz Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 15.01.2004 roku § 11 ust. 1 – 4 (ew. § 12) w sprawie szczegółowego trybu przeprowadzania czynności w przewodach doktorskim i habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora, tekst jednolity (Dz. U. nr 15 poz.128 wraz ze zmianami, Dz. U. nr 252 poz. 2124 z dnia 15.12.2005 r. oraz Dz. U. nr 153, poz. 1094 z dnia 17.08.2006).

Podstawowe dane o kandydacie

Wei Zhang urodził się 9 grudnia 1982 r. w Siping w Chinach. Ukończył Gimnazjum Muzyczne w Łodzi, gdzie zamieszkał razem z rodziną. Uzyskał dyplom Liceum Muzycznego im. Beli Bartoka w Budapeszcie w klasie altówki. Później studiował w Akademii Muzycznej im. Bacewiczów w Łodzi pod kierunkiem prof. Joanny Kukuły. Od 2003 r. kontynuował studia w Akademii Muzycznej w Krakowie w klasie altówki adj. Jacka Dumanowskiego, którą ukończył w 2006r. z wyróżnieniem. Uczestniczył w również w zajęciach z prof. Stefanem Kamasą. w 2007 roku rozpoczął pracę w Filharmonii Krakowskiej. W 2008 r. zajął IV miejsce i otrzymał I wyróżnienie w Międzynarodowym Konkursie Altówkowym im. Jana Rakowskiego w Poznaniu. W tym samym roku stał się członkiem zespołu Piazzoforte oraz kwartetu smyczkowego filharmonii krakowskiej. W 2011 rozpoczął studia doktoranckie w Akademii Muzycznej w Krakowie.

OCENA PRACY DOKTORSKIEJ

Praca doktorska Pana Wei Zhanga nosi tytuł "W poszukiwaniu nowego brzmienia, Violotta Alfreda Stelznera jako zapomniane ogniwo w rozwoju instrumentów smyczkowych."

Część pisemna pracy składa się ze wstępu, ośmiu rozdziałów oraz zakończenia, czterech załączników i bibliografii.

W umieszczonym na początku krótkim streszczeniu autor wspomina o "nakreśleniu historii rozwoju instrumentów smyczkowych". To nakreślenie wszakże zajmuje około 40 stron pracy. Nie jest może mankamentem pracy, lecz, choć interesujące, jest może zbyt obszerne. W każdym razie znakomicie wpisuje się w pierwszą część tytułu pracy - "W poszukiwaniu nowego brzmienia..."

Autor opisuje poszukiwanie brzmienia od pierwszego zrytmizowanego stuknięcia w dowolny przedmiot poprzez najprymitywniejsze instrumenty ludów pierwotnych – takich, jak grzechotki, tam-tamy, bębny szczelinowe, ceramiczne, chińskie flety z kości zwierzęcych - po pierwsze prymitywne instrumenty strunowe.

Opisuje kształty i budowę instrumentów starożytnych, w tym oczywiście chińskich, poprzez lutnię długoszyjkową - egipską aż do rodziny chordofonów takich, jak lutnie i pipy chińskie.

Opisuje rodzinę viol z podaniem dokładnych wymiarów poszczególnych instrumentów.

Całość tej części pracy opatrzona jest doskonałymi ilustracjami a także mapami z zaznaczonymi krajami i regionami występowania poszczególnych rodzajów instrumentów.

Istotą tej pracy doktorskiej – jej meritum – jest determinacja autora - w osiągnięciu celu, jakim jest przywrócenie, odtworzenie instrumentu z przeszłości a może i jego udoskonalenie – instrumentu jakim była violotta Alfreda Stelznera. To, że cel osiągnął jest wielką jego zasługą i budzi podziw dla jego działań.

Podziwu godnym jest fakt, że Wei Zhang – sam "nadzorował" budowę (rekonstrukcję) instrumentu przez lutnika. Opisał dokładnie, z jakich materiałów były budowane płyty rezonansowe, dolna i górna, boczki instrumentu oraz szyjka i główka, nawet podstawek, Załącza do pracy bogatą dokumentację fotograficzną poszczególnych elementów instrumentu. Praca zawiera wzmiankę o protoplastach violotty A. Stelznera – mianowicie - altówce tenorowej ulubionej przez J. S. Bacha - pięciostrunnej violi pomposa. Bach zlecił lutnikowi z Lipska Johannowi Christianowi Hoffmanowi budowę violi pomposa wg jego projektu. Instrument ten zaginął - jednak Hoffman skonstruował inny egzemplarz, który odnaleziono w XX wieku. Również Stradivari skonstruował altówkę tenorową "Medici". A więc poszukiwania "innego" brzmienia trwały już w tych dawnych czasach.

Doktorant zamieszcza ciekawy rozdział o Alfredzie Stelznerze jednym z pionierów badań nad akustyką instrumentu smyczkowego i twórcy violotty jako instrumentu pośredniego między altówką a wiolonczelą oraz "cellone" - pośredniego między wiolonczelą a kontrabasem.

Recenzja dzieła artystycznego

Dzieło artystyczne Wei Zhanga dołączone do pracy doktorskiej to nagranie Suity nr 5 c-moll BMV 1011 oraz Suity nr 6 D-dur BMV 1012 Jana Sebastiana Bacha.

Dokonane nagranie jest pierwszą w historii światowej fonografii rejestracją Suit Bacha wiolonczelowych wykonanych na violocie.

V ta Suita c-moll BMV 1011 istnieje, jak pisze autor w dwóch wersjach zapisu nutowego w c-moll dla wiolonczeli ze "scordaturą" (obniżenie struny A o cały ton do dźwięku G). Druga wersja była przeznaczona przez Bacha dla lutni w tonacji g-moll. Wei Zhang wykonuje tę właśnie Suitę w oryginalnej tonacji g-moll.

W opisie dzieła artystycznego autor bardzo pieczołowicie porównuje te dwie wersje zapisu piątej suity – dokonane ręką kompozytora oraz drugą wersję zapisaną przez Annę Magdalena Bach - żonę kompozytora.

Wykonanie obu suit cechuje prawdziwy profesjonalizm. Piękny dźwięk, mądre dojrzałe frazowanie, poczucie czasu i brak silenia się na tak modne ostatnio "barokowanie".

Dźwięk violotty jest bardzo zbliżony do dźwięku wiolonczeli. Jest głębszy, jakby bogatszy od altówki. Pięknie brzmią akordy.. Ciekawa jest warstwa brzmieniowa- górne rejestry brzmią

nieco jaśniej niż na wiolonczeli. Słuchając tego wykonania dochodzę do przekonania, że dobrze, iż taki instrument istnieje, że można wykonywać utwory wiolonczelowe trzymając instrument pod brodą. Miałem zastrzeżenia słuchając pierwszy raz nagrania, co do czystości intonowania oktaw. Dopiero później czytałem w opisie wykonania, że autor sam podnosi ten problem jako małe niedociągnięcie w zastosowaniu rodzaju strun. Bardzo podoba mi się sposób realizacji ozdobników w szybszych częściach tych suit. Jest to żywe granie zdolnego wykonawcy.

Podsumowanie

Całość pracy doktorskiej Wei Zhanga oceniam bardzo pozytywnie. Pomysł, który wydawał się karkołomny: odtworzyć eksperymentalny instrument będący pośrednim ogniwem między altówką a wiolonczelą -- nadzorować twórczo i kontrolować proces budowy tego instrumentu, a w końcu, dobrać odpowiednie struny i dostosować go do gry pod brodą - jest czynem wręcz heroicznym. A potem nauczyć się i w sposób mistrzowski wykonać i nagrać na nim arcytrudne 2 suitę wiolonczelowe J. S. Bacha - to heroizm i osiągnięcie niezwykle.

Konkluzja

Praca doktorska Pana Wei Zhanga spełnia wymagania art. 13 ust.1 ustawy z dnia 14.03.2003 roku.

Wnoszę o przyjęcie pracy doktorskiej.

Prof.dr hab. Michał Grabarczyk.